

BOERDERIJ-KNAAGDIER BRON VAN ZIEKTES

Ratten en muizen op boerderijen dragen meer vervelende ziektes bij zich dan we tot nu toe dachten. Dat blijkt uit promotieonderzoek van Inge Krijger.

Knaagdieren kunnen zoönosen verspreiden, infecties die van dier op mens kunnen worden overgedragen. Krijger onderzocht knaagdieren die waren gevangen op en rond boerderijen, hoofdzakelijk bij varkenshouders. Ze vond de bacterie *Leptospira*, die de Ziekte van Weil bij mensen kan veroorzaken; de parasiet *Toxoplasma gondii* - ook wel de 'kattenbak-parasiet' genoemd - die gevaarlijk is voor zwangere vrouwen; en de darmbacterie *Clostridium difficile*, die tot ernstige diarree leidt.

SLACHTLIJN

De toxoplasma-parasiet kwam aan het licht bij varkens in een slachtlijn van vleesproducent Vion. Op vijf schone en vijf besmette toeleverende bedrijven aan Vion ving Krijger ratten en muizen om te zien of ze besmet waren met de parasiet. Tot haar verrassing bleek dat niet het geval. Later ontdekte ze de vermoedelijke oorzaak. Ze testte namelijk ook ratten uit Texel, die wel geïnfecteerd waren met toxoplasma. Die ratten waren gevangen in een recreatiegebied met veel

zwerfkatten. 'Ratten kunnen drager zijn, maar katten zijn de eindgastheer van toxoplasma.' Ze was op de varkensbedrijven geen katten tegengekomen. 'Waarschijnlijk waren de varkens bij een toeleverend bedrijf met katten besmet geraakt met toxoplasma.'

URINE

Van de bacterie *Leptospira* was al bekend dat deze veel bij bruine ratten voorkomt. Krijger vond de bacterie echter ook bij andere ratten en muizensoorten. De bacterie verspreidt zich via de urine van de knaagdieren en via drinkwater van het vee. De leptospira was wijder verspreid op de boerderij dan de onderzoekers hadden verwacht. Van de *Clostridium*, bekend als ziekenhuisbacterie, vond Krijger een bacterietype in de knaagdieren dat nog niet eerder beschreven was bij de mens.

Krijger denkt dat meer preventie belangrijk is. 'Overal waar mensen zijn, zijn ook muizen en ratten. Bestrijding ervan moet ervoor zorgen dat ze geen plaag worden.' **AS**